

SENAT DE BELGIQUE BELGISCHE SENAAT

SESSION DE 1958-1959

SEANCE DU 12 MAI 1959

Proposition de loi sur l'organisation de ventes publiques de marchandises neuves ou usagées.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi a pour objet le remplacement de la loi du 20 mai 1846, modifiée par la loi du 16 août 1932 et par l'arrêté royal n° 64 du 30 novembre 1939.

Initialement, la loi de 1846 avait pour but de réglementer la vente publique, en détail, de marchandises neuves d'origine étrangère. Ensuite, cet objectif a été élargi. On a voulu protéger le commerce régulier et l'industrie nationale contre la concurrence anormale que constituait la vente publique, en détail, de grandes quantités de marchandises d'origine étrangère, provenant de la liquidation de fonds de magasin, etc...

Pour ce faire, la loi de 1846 interdit la vente publique en détail de marchandises neuves. Elle autorise toutefois la vente publique de marchandises neuves en gros (par exemple trois pièces à la fois). Exceptionnellement aussi, la loi autorise dans certains cas bien déterminés, par exemple, après une faillite, décès, etc., la vente publique en détail.

La situation existant actuellement en ce domaine donne lieu à beaucoup de récriminations. Quelques organisateurs de ventes publiques — il s'agit de cas d'espèce — tournent l'interdiction de la loi par des subterfuges bien imaginés. Ces quelques vendeurs organisent de vraies ventes ambulantes, c'est-à-dire qu'ils se rendent de ville en ville pour organiser leurs ventes publiques. Le commerce régulier souffre de cette situation. En

ZITTING 1958-1959

VERGADERING VAN 12 MEI 1959

Voorstel van wet betreffende de openbare verkoop van nieuwe of gebruikte goederen.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel van wet wil in de vervanging voorzien van de wet van 20 mei 1846, gewijzigd bij de wet van 16 augustus 1932 en bij het koninklijk besluit n° 64 van 30 november 1939.

Aanvankelijk had de wet van 1846 tot doel de openbare verkoop in het klein van nieuwe goederen van vreemde herkomst te reglementeren. Achteraf werd deze doelstelling verruimd. Men wilde de regelmatig gevestigde handel en de nationale nijverheid beschermen tegen de abnormale mededinging van de openbare verkoop in het klein van grote hoeveelheden goederen van vreemde herkomst, voortkomende uit de opruiming van restanten, enz.

Met dat doel verbiedt de wet van 1846 de openbare verkoop in het klein van nieuwe goederen. Zij laat evenwel toe nieuwe goederen in het groot te verkopen (b.v. per drie stuks). Bij uitzondering mag ook, in welbepaalde gevallen, b.v. na faillissement, wegens sterfgeval, enz., een openbare verkoop in het klein plaatshebben.

De huidige toestand doet tal van klachten rijzen. Sommige inrichters van openbare verkopen — het betreft speciale gevallen — weten het wettelijk verbod door spitsvondigheden te omzeilen. Die enkele verkopers organiseren echte reizende verkopen : zij gaan namelijk van stad tot stad om hun openbare verkopen te organiseren. De regelmatig gevestigde handel lijdt hieronder. De openbare verkopen kennen im-

effet, la vente publique connaît actuellement un très grand succès, les antiquités étant à la mode. Ces organisateurs profitent de cette circonstance : ils profitent de la vente d'objets anciens pour liquider, en même temps et malgré l'interdiction de la loi de 1846, des objets neufs.

En raison de ces faits, les classes moyennes demandent une interdiction absolue des ventes publiques de marchandises neuves, aussi bien en gros qu'en détail.

Les organisateurs de ventes publiques ne s'opposent pas à cette interdiction. En effet, ils sont conscients des abus que certains organisateurs commettent. Ils veulent, en admettant le principe de l'interdiction, mettre leur profession à l'abri d'une critique qui, en fin de compte, peut leur être nuisible. Ils demandent toutefois que la solution qui interviendrait pour réglementer la vente publique de marchandises neuves, n'ait pas pour conséquence de rendre la vente publique difficile ou même impossible.

Dès lors, il semble que l'on puisse accepter le principe de l'interdiction des ventes publiques de marchandises neuves, tant en détail qu'en gros, comme point de départ.

Cette solution n'est pas antilibérale. En effet, la vente publique n'a pas, en principe, pour but la liquidation de marchandises neuves, sauf dans quelques situations exceptionnelles.

Dans ces derniers cas, la vente publique de marchandises neuves doit rester autorisée.

Quelles sont alors les exceptions au principe de l'interdiction qu'il faut prévoir ?

1) La vente publique de marchandises neuves ayant le caractère d'objets d'art, de curiosité, de collection, etc... (tableaux, timbres-poste, livres d'art, sculptures, etc.).

La vente publique de ces marchandises doit rester entièrement libre, car la salle de vente est leur seul moyen de liquidation ou, en tout cas, leur moyen de liquidation le plus important.

2) La vente publique de marchandises neuves doit également rester autorisée dans les cas suivants :

- la vente publique à la suite de cessation de commerce ;
- les ventes judiciaires ;
- les ventes par nécessité ;
- les ventes de marchandises abîmées, défraîchies, etc... ;
- les ventes de marchandises neuves de très peu de valeur ;
- les ventes après faillite.

mers tegenwoordig een zeer groot succes, aan gezien de antiquiteiten zeer in trek zijn. Be doelde inrichters buiten die omstandigheid uit om, samen met oude voorwerpen, ook nieuwe goe deren aan de man te brengen in strijd met de wet van 1846.

Op grond van die feiten vraagt de midden stand dat de openbare verkopen van nieuwe goederen, zowel in het groot als in het klein, vol strekt zouden worden verboden.

De inrichters van openbare verkopen zijn niet tegen dit verbod gekant. Zij weten heel goed welke misbruiken door sommigen worden ge pleegd. Zij willen het principe van het verbod aan nemen om hun beroep te behoeden tegen de kritiek die, per slot van rekening, nadelig voor hen zelf kan uitvallen. Zij vragen evenwel, dat de oplossing die gekozen zou worden om de open bare verkopen van nieuwe goederen te regle menteren, niet tot gevolg zou hebben de openbare verkopen moeilijk of zelfs onmogelijk te maken.

Men schijnt dus wel te kunnen uitgaan van het beginsel dat de openbare verkopen van nieuwe goederen, zowel in het klein als in het groot, moeten worden verboden.

Deze oplossing is niet anti-liberaal. De open bare verkoping is principieel immers geen oprui ming van nieuwe goederen, behoudens in enkele buitengewone gevallen.

Voor deze gevallen moet de openbare verko ping van nieuwe goederen toegelaten blijven.

Welke uitzonderingen moeten er dan op het principe van het verbod worden gesteld ?

1) De openbare verkoping van nieuwe goe deren met het karakter van kunstvoorwerpen, curiositeiten, verzamelingsstukken, enz. (schilde rijen, postzegels, kunstboeken, beeldhouwwerken, enz.).

De openbare verkoping van die goederen moet geheel vrij blijven, aangezien de verkoopzaal het enige of, in elk geval, het voornaamste afzetge bied ervoor is.

2) De openbare verkoping van nieuwe goe deren moet eveneens toegelaten zijn in de vol gende gevallen :

- de openbare verkoping na stopzetting van een bedrijf ;
- de gerechtelijke verkoping ;
- de verkoping uit noodzaak ;
- de verkoping van beschadigde, verlegen en soortgelijke goederen ;
- de verkoping van nieuwe goederen van geringe waarde ;
- de verkoping na faillissement.

Il est évident que la salle de ventes est spécialement destinée à satisfaire à ces situations. D'ailleurs, déjà dans la loi de 1846, ces ventes bénéficiaient d'une exception.

L'interdiction de vente publique doit donc s'appliquer à toutes les marchandises neuves, à l'exception des objets de curiosité et à l'exception des marchandises neuves vendues dans les situations exceptionnelles susmentionnées. Elle ne peut en aucun cas s'appliquer aux marchandises usagées.

Puisqu'il faut excepter les objets de curiosité, de collection ou d'art, l'interdiction ne peut donc s'appliquer qu'aux marchandises neuves manufacturées industriellement.

La jurisprudence s'est chargée d'en donner une définition : ce sont « les marchandises manufacturées industriellement qui n'ont pas servi à l'usage auquel elles étaient destinées ».

En interdisant, sauf exceptions, la vente publique de marchandises neuves et les ventes publiques « itinérantes », les modalités de la présente proposition permettront de supprimer des abus dont certains secteurs du commerce régulier souffrent.

Mais d'autre part, les formalités qui sont prévues pour l'organisation de ventes publiques de marchandises neuves autorisées dans les situations exceptionnelles exposées, sont réduites au strict nécessaire, en vue d'éviter que les activités des salles de ventes ne soient pas inutilement brimées.

En effet, l'activité des salles de vente est triple :

- elles liquident des objets usagés ;
- elles liquident des objets neufs dans quelques situations exceptionnelles ;
- elles organisent le marché des antiquités.

Enlever, même indirectement, aux salles de vente une de ces activités signifie leur disparition, ce qui serait particulièrement grave car en ce moment le marché des antiquités a pris une très grande importance.

Ce dernier phénomène est international. Il a pour conséquence que beaucoup de collections belges sont exportées. Dans la mesure du possible, ce mouvement doit être arrêté.

L'importance accordée en ce moment au marché des antiquités est telle que de nombreux pays qui souffrent de la pénurie en devises fortes, n'ont pas hésité à prendre des mesures exceptionnelles en faveur des importations d'antiquités. Tel est notamment le cas pour l'Angleterre et la France,

Het spreekt vanzelf dat de verkoopzaal speciaal hierop afgestemd is. Trouwens, reeds in de wet van 1846 was voor die verkopeningen een uitzondering gesteld.

Het verbod van openbare verkoop moet dus van toepassing zijn op alle nieuwe goederen, behalve op de curiositeiten en op de nieuwe goederen, die in de bovenstaande buitengewone situaties worden verkocht. Het mag in geen geval van toepassing zijn op gebruikte goederen.

Aangezien een uitzondering moet worden gemaakt voor de curiositeits-, collectie- of kunstvoorwerpen, kan het verbod slechts gelden voor nieuwe fabrieksgoederen.

De rechtspraak heeft hiervoor een begripsomschrijving verschaft : het zijn « de machinaal vervaardigde goederen die niet gediend hebben voor het gebruik waartoe ze bestemd waren ».

Doordat de bepalingen van dit voorstel de openbare verkoop van nieuwe goederen en de « reizende » openbare verkopeningen op de uitzonderingen na, verbiedt, wordt het mogelijk de misbruiken uit te roeien waaronder bepaalde sectoren van de regelmatig gevestigde handel te lijden hebben.

Doch anderdeels worden de formaliteiten voor de inrichting van openbare verkopeningen van nieuwe goederen, in de vorenvermelde buitengewone gevallen, tot het minimum teruggebracht om de bedrijvigheid van de verkoopzalen niet nodeloos te hinderen.

De activiteiten van de verkoopzalen zijn immers drievoudig :

- zij ruimen gebruikte voorwerpen op ;
- in een paar buitengewone gevallen ruimen zij nieuwe voorwerpen op ;
- zij organiseren de antiquiteitenmarkt.

Aan de verkoopzalen, zelfs langs indirecte weg, een van die activiteiten ontnemen, zou hun verdwijning betekenen, wat bijzonder ernstige gevolgen zou hebben, aangezien de antiquiteitenmarkt thans een zeer groot belang gekregen heeft.

Laatstgenoemd verschijnsel is internationaal. Het heeft tot gevolg dat tal van Belgische verzamelingen worden uitgevoerd. Deze uitvoer moet zoveel mogelijk verhinderd worden.

Het belang dat tegenwoordig aan de antiquiteitenmarkt wordt gehecht, is zo groot dat talrijke landen die een tekort hebben aan harde valuta's, niet geaarzeld hebben buitengewone maatregelen te nemen ten gunste van de invoer van antiquiteiten. Dit is met name het geval voor Engeland

où les importations peuvent être payées en dollars. Dès lors, il est évident qu'on ne pourrait en aucune façon entraver ce marché en Belgique, notamment par la limitation de l'action des salles de ventes.

Soulignons en dernier lieu qu'en organisant, de la manière préconisée, les activités des salles de ventes, nous poursuivons des intentions purement libérales. En effet, si certains abus dont souffrent les classes moyennes disparaissaient, on éviterait, d'autre part, sur le marché des antiquités, la création d'un monopole et les ententes sur les prix.

P. WARNANT.

Proposition de loi sur l'organisation de ventes publiques de marchandises neuves ou usagées.

Article Premier.

Sont interdites les ventes, tant en gros qu'en détail, de marchandises neuves manufacturées, à cri public, soit aux enchères, soit au rabais, soit à prix fixe proclamé, avec ou sans l'assistance des officiers ministériels.

Art. 2.

Sera considérée comme marchandise neuve manufacturée, toute marchandise manufacturée industriellement qui n'a pas servi à l'usage auquel elle était destinée.

Art. 3.

Ne sont comprises dans la défense portée par l'article 1er, les ventes de marchandises ayant le caractère d'objets d'art, de collection, de curiosité ou un autre caractère analogue, ainsi que les marchandises fabriquées à la main.

Art. 4.

Sont également exceptées, même lorsqu'il s'agit de marchandises désignées à l'article 2, les ventes publiques après décès ou cessation de commerce, les ventes en cas de nécessité, les ventes de marchandises abîmées, démodées ou défraîchies, les ventes de marchandises appartenant à des particuliers ainsi que la vente d'objets de peu de valeur.

en Frankrijk, waar de invoer in dollars kan worden betaald. Het is dan ook vanzelfsprekend dat die markt in België geenszins belemmerd zou mogen worden, o.m. door het beperken van de bedrijvigheid der verkoopzalen.

Tenslotte zij onderstreept, dat de voorgestelde regeling van de bedrijvigheid der verkoopzalen door louter liberale bedoelingen is ingegeven. Immers, de verdwijning van sommige misbruiken waaronder de middenstand te lijden heeft, zou tot gevolg hebben dat de vestiging van een monopolie en prijsvereenkomsten op de antiquiteitenmarkt vermeden zouden worden.

Voorstel van wet betreffende de openbare verkoop van nieuwe of gebruikte goederen.

Eerste Artikel.

Zijn verboden de openbare verkopen, in het groot of in het klein, van nieuwe fabrieksgoederen, hetzij bij opbod, hetzij bij afslag, hetzij tegen afgeroepen vaste prijs, met of zonder bijstand van ministeriële officieren.

Art. 2.

Worden beschouwd als nieuwe fabrieksgoederen, alle fabrieksgoederen die niet gediend hebben tot het gebruik waartoe zij bestemd waren.

Art. 3.

Het in artikel 1 gestelde verbod geldt niet voor de verkopen van goederen met het karakter van kunst-, collectie- of curiositeitsvoorwerpen of met een soortgelijk karakter noch voor handwerk.

Art. 4.

Van dit verbod zijn eveneens uitgezonderd, zelfs wanneer het in artikel 2 bedoelde goederen betreft, de openbare verkopen wegens sterfgeval of na stopzetting van een handel, de verkopen uit noodzaak, de verkopen van beschadigde, ouderwetse of verlegen goederen, de verkopen van goederen toebehorende aan particulieren, alsmede de verkopen van voorwerpen van geringe waarde.

Art. 5.

La présente loi ne s'applique pas aux ventes après faillite, ou prescrites par la loi, ou faites par autorité de justice.

Art. 6.

Sauf ce qui est prévu par l'arrêté royal du 26 novembre 1939, réglementant le commerce ambulancier, confirmé par la loi du 16 juin 1947, et les arrêtés les concernant, la vente publique itinérante même de marchandises usagées, est interdite. Seront considérées comme ventes publiques itinérantes, celles que des organisateurs de ventes publiques feront ailleurs que dans les lieux où ils ont un siège permanent d'exploitation, sauf lorsque, après décès, cessation de commerce, faillite, ou dans les autres cas prévus aux articles 4 et 5, les objets sont vendus au lieu où le cas de nécessité a pris naissance.

Art. 7.

Les ventes visées à l'article 4 ne peuvent être organisées que dans les lieux où l'organisateur de la vente a un siège permanent d'exploitation, ou au lieu où le cas de nécessité a pris naissance.

Ces ventes ne pourront être organisées que pour autant que le président du tribunal de commerce les aura préalablement autorisées, après avoir reconnu que les faits qui donnent lieu à la vente sont réels et que la vente est organisée dans un des lieux déterminés à l'alinéa premier. Est compétent, le président du tribunal de commerce dans le ressort duquel la personne qui organise la vente a son siège d'exploitation. La demande est introduite par requête et le président rend une ordonnance qui est susceptible d'appel. Le délai pour interjeter appel sera de quinze jours à partir de la date du prononcé.

Art. 8.

Quiconque organise une des ventes visées à l'article 4, est tenu d'afficher huit jours au moins avant la vente, à la porte du lieu où la vente se fera, une copie de la requête prévue par l'article précédent et de l'ordonnance du président. La requête et l'ordonnance pourront aussi être consultées au greffe du tribunal de commerce par toute personne qui en fera la demande.

Art. 5.

Deze wet is niet toepasselijk op de verkopeningen na faillissement, op de bij de wet voorgeschreven verkopeningen noch op de gerechtelijke verkopeningen.

Art. 6.

Behoudens het bepaalde bij koninklijk besluit van 26 november 1939 tot reglementering van de leurhandel, bekrachtigd door de wet van 16 juni 1947 en de desbetreffende besluiten, is de reizende openbare verkoping, zelfs van gebruikte goederen, verboden. Worden beschouwd als reizende openbare verkopeningen, die welke de inrichters van openbare verkopeningen houden buiten de plaatsen waar zij een vaste bedrijfszetel hebben, uitgezonderd wanneer, wegens sterfgeval, stopzetting van een handel, faillissement of in de andere in de artikelen 4 en 5 bedoelde gevallen, de voorwerpen verkocht worden op de plaats waar het geval van noodzaak ontstaan is.

Art. 7.

De in artikel 4 bedoelde verkopeningen mogen niet gehouden worden tenzij in de plaatsen waar de inrichter van de verkoping een vaste bedrijfszetel heeft of daar waar het geval van noodzaak ontstaan is.

Die verkopeningen mogen slechts georganiseerd worden voor zover de voorzitter van de rechtbank van koophandel daartoe vooraf vergunning heeft verleend, na te hebben nagegaan of de feiten welke tot de verkoping aanleiding geven, echt zijn en of de verkoop in een van de in het eerste lid bedoelde plaatsen is georganiseerd. Daartoe is bevoegd de voorzitter van de rechtbank van koophandel binnen het rechtsgebied waarvan de bedrijfszetel van de persoon die de verkoping organiseert, gevestigd is. De aanvraag wordt bij verzoekschrift ingeleid en de voorzitter verleent een beschikking die vatbaar is voor beroep. De termijn van beroep bedraagt vijftien dagen met ingang van de dag van de uitspraak.

Art. 8.

Al wie een van de in artikel 4 bedoelde verkopeningen organiseert, is gehouden, ten minste acht dagen vóór de verkoping, op de deur van de plaats waar de verkoping plaats heeft, een afschrift uit te hangen van het in het vorige artikel bedoelde verzoekschrift en van de beschikking van de voorzitter. Het verzoekschrift en de beschikking kunnen eveneens ter griffie van de rechtbank van koophandel worden geraadpleegd door al wie daarom verzoekt.

Art. 9.

Les marchandises dont la vente à cri public est autorisée par la présente loi, soit qu'elles ne sont pas comprises dans la défense de l'article 1, soit qu'elles sont vendues dans un des cas visés à l'article 4, sont exposées au moins un jour franc avant la date de la vente.

Art. 10.

Ces ventes publiques ne pourront être faites que dans les formes prescrites et par les officiers ministériels ayant à ce qualité légale.

Art. 11.

Toute contravention aux dispositions ci-dessus sera punie d'une amende de 50 à 1.000 francs, qui sera prononcée solidairement, tant contre le vendeur, que contre l'officier public qui l'aura assisté, sans préjudice des dommages-intérêts, s'il y a lieu.

En cas de récidive dans les trois années, le maximum de la peine sera toujours appliqué.

Art. 12.

Les lois des 20 mai 1846 et 16 août 1932 sont abrogées.

P. WARNANT.
N. HOUGARDY.
R. VREVEN.

Art. 9.

De goederen waarvan deze wet de verkoping bij opbod toelaat omdat zij niet onder het verbod van artikel 1 vallen of in een van de bij artikel 4 bedoelde gevallen worden verkocht, worden ten minste een volle dag vóór de datum van de verkoping tentoongesteld.

Art. 10.

Deze openbare verkopeningen kunnen slechts in de voorgeschreven vormen en door de wettelijk daartoe bevoegde ministeriële officieren gehouden worden.

Art. 11.

Elke overtreding van de bovenstaande bepalingen wordt gestraft met geldboete van 50 tot 1.000 frank die hoofdelijk wordt uitgesproken tegen de verkoper en tegen de ministeriële officier die hem heeft bijgestaan, onverminderd de schadevergoeding, indien daartoe grond bestaat.

In geval van herhaling binnen drie jaar wordt altijd het maximum van de straf toegepast.

Art. 12.

De wetten van 20 mei 1846 en 16 augustus 1932 worden opgeheven.